

รายงานวิจัย

เรื่อง

การเมืองของการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นไทยในสมัยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ:
กรณีศึกษาการควบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

The Politics of Thai Local Government Reform the period of the National Council for
Peace and Order: Case Study of Local Government Organization Amalgamation

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนศักดิ์ สายจำปา

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยวิชาการ

ประจำปีงบประมาณ 2559

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง การเมืองของการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นไทยสมัยคณะรักษาความสงบ
แห่งชาติ: กรณีศึกษาการรวบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนศักดิ์ สายจำปา

ปีที่แล้วเสร็จ 2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปท้องถิ่นด้วยการรวบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในสมัยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และศึกษาบทบาทของภาคส่วนต่างๆ ที่มีต่อข้อเสนอการปฏิรูปท้องถิ่นด้วยการรวบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในสมัยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ด้วยการนำแนวคิดรัฐราชการ แนวคิดการกระจายอำนาจ แนวคิดการรวบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แนวคิดกลุ่มผลประโยชน์ และแนวคิดเครือข่ายนโยบาย มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น จากนั้นจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่าข้อเสนอการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นไทยในสมัยคณะรักษาความสงบแห่งชาติจากคณะกรรมการด้านการปกครองท้องถิ่น ล้วนแล้วแต่มีข้อเสนอให้มีการยุบ/รวบรวมการปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งสิ้น เนื่องด้วยคณะกรรมการดังกล่าวมีข้อเสนอหลักในการปฏิรูประบบโครงสร้างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไปในลักษณะเดียวกัน คือเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไปจากเดิมซึ่งมี 3 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้เหลือเพียง 2 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเทศบาล โดยให้ดำเนินการรวบรวมองค์การบริหารส่วนตำบลและยกฐานะขององค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศ ในขณะที่การแสดงบทบาทของภาคส่วนหรือตัวแสดงทั้งที่สนับสนุนและต่อต้านการรวบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแสดงให้เห็นถึงการต่อสู้เชิงอำนาจระหว่างรัฐราชการกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่กระนั้นข้อเสนอของทั้งสองฝ่ายก็ยังคงไม่ได้ถูกนำมาปรับใช้ในการปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยแต่อย่างใด ดังนั้นข้อเสนอการปฏิรูปท้องถิ่นด้วยการรวบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในสมัยคณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงกลายเป็นเพียงอีกฉากหนึ่งของการเมืองเรื่องการกระจายอำนาจให้แก่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไทยนั่นเอง

คำสำคัญ การเมือง การปฏิรูปการปกครองท้องถิ่น คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
การรวบรวมองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Title: The Politics of Thai Local Government Reform during the period of the National Council for Peace and Order: Case Study of Local Government Organization Amalgamation

Researcher: Assistant Professor Dr. Thanasak Saijampa

Year: 2020

Abstract

This research aims to study the proposal of local government amalgamation reforms during the period of the National Council for Peace and Order and also the role of all sectors in this proposal by applying a concept of bureaucratic state, a concept of decentralization, a concept of local government organization amalgamation, a concept of interest group and a concept of policy connection to be the conceptual framework with quantitative research methodology including document research and interview officials related to local government reforms and then descriptive analyze was use to analysis data.

It was found that Thai local government reforms during the period of the National Council for Peace and Order proposed by the Committee on Local Government have repeatedly requested for local amalgamation reform. The Committee has a main proposal to reform the structure of local government organization from three categories comprising provincial administration organization, municipal and subdistrict administration organizations to two categories which are provincial administration organization and municipality. The reform method was to merge and promote capacity and tier of all subdistrict administration organizations nationwide. While sectors or players who play the role to support or against local government organization amalgamation show the existence of conflicts between bureaucratic state and local government organization. However, the proposal of both sides have not yet applied to local government organization in Thailand. As a result, the proposal of local amalgamation reform during the period of the National Council for Peace and Order become merely another political scene of decentralization for Thai local government organization.

Keyword(s): Politics, Local Government Reform, The National Council for Peace and Order, Local Government Organization amalgamation